

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 25/206-1
Saksbehandler Tina Fabricius

Utvalg	Møtedato
Helse- og omsorgsutvalget 2023 - 2027	28.01.2025
Administrasjonsutvalget 2023 - 2027	30.01.2025
Kommunestyret 2023 - 2027	06.02.2025

Mulig interkommunalt samarbeid for felles kjøkken og vaskeritjeneste sammen med Østre Agder

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Kommunestyret ber kommunedirektøren om å starte utredning av mulig interkommunalt samarbeid for felles kjøkken og vaskeritjeneste sammen med Østre Agder.

Fakta

Grimstad kommune og Arendal kommune har behov for nytt produksjonskjøkken.

Den 10. oktober 2024 vedtok bystyret i Arendal at nytt kjøkken og vaskeri skulle lokaliseres til Agderparken nord, med et tilleggsforslag hvor administrasjonen pålegges å tilby andre kommuner i Østre Agder å koble seg på for kjøp av tjenester.

I Grimstad kommune er det planlagt for nytt produksjonskjøkken i Universitetssykehjemmet. Kommunen har også i flere år vurdert om det skal bygges eget vaskeri. Videre vedtok kommunestyret den 19. desember 2024 i sak 239/2024 at det skal sees på muligheten for å utvide tilbudet om middagsombringing, slik at flere eldre kan tilbys dette. Vedtaket lyder:

«Det ses på muligheter for å utvide tilbudet, slik at flere eldre kan tilbys middagsombringing.»

Begge kommuner står i en utfordrende økonomisk situasjon, samtidig som behov for store investeringer er økende. Det vil derfor være naturlig å vurdere et mulig samarbeid innenfor kjøkken og vaskeri.

Den demografiske utviklingen medfører at begge kommuner forventer en fordobling av antall eldre over 67 år frem mot 2050. Det er viktig at kjøkkentjenesten er rustet for å

kunne øke produksjonen av mat tilsvarende. Det vil også bli en endring i krav til økt variasjon i kosttyper grunnet ulike brukergrupper som personer med demens, personer fra andre matkulturer og nye generasjoner eldre med økte krav både til større utvalg og tilpassede spisetider.

Erfaring fra andre kommuner

Det er andre kommuner som har gått sammen i et slikt samarbeid. Karmøy kommune er et eksempel. Utredning av kjøkkendrift for Karmøy kommune konkluderer med innsparingspotensial på over 12 millioner kroner ved interkommunal drift med felles produksjonskjøkken. Utredningen er foretatt av Norsk Storkjøkken AS:

https://www.karmoy.kommune.no/api/presentation/v2/nye-innsyn/filer/v-1249e1a2_2785_4295_85aa_405fceb78f6-598189_1_A!d-2013274286:INTBPTb?pid=1

Vaskeri

Agenda Kaupang gjennomførte i 2017 en kvalitetssikring av lønnsomhetsberegning av investering i eget vaskeri for Fredrikstad kommune. Den viser at å bygge eget vaskeri lønner seg både ved 500 tonn vask årlig, og ved 1000 tonn årlig. Videre viser den at besparelser øker ved økt volum da personalkostnader holdes tilnærmet konstant mens utnyttelsen av vaskerør optimaliseres. (Rapport vedlagt)

Vaskeritall oppdatert

Leverandør av vaskerør Jako A/S har i januar 2025 bekreftet og kvalitetssikret at tall fra Agenda Kaupang fremdeles er gjeldende.

Tall viser at en vil kunne halvere kostnadene ved innkjøp av utstyr og personalforbruk i eget vaskeri dersom volumene Østre Agder samles i ett vaskeri.

Sammenlignbare tallgrunnlag

Karmøy kommune har i sitt forslag til interkommunalt samarbeid for kjøkkentjenesten et tallgrunnlag på 100.000 innbyggere. Østre Agder samarbeidet har et tilsvarende tallgrunnlag på ca. 100.000 innbyggere.

Agenda Kaupang har i sin rapport tatt utgangspunkt i vaskerimengder på henholdsvis 500 tonn per år og 1000 tonn per år.

Arendal kommune har per i dag en vaskerimengde på 480 tonn per år. Grimstad kommune vil ved eget vaskeri kunne forvente en vaskerimengde på 300-350 tonn per år.

Det vil være naturlig å anta at det vil skape reduserte investeringsbehov ved å bygge et felles produksjonskjøkken og vaskeri også i Østre Agder.

Fordeler/ulemp(er) (Kvalitative gevinster)

Det er mulig å oppnå flere kvalitative gevinster ved felles kjøkken og vaskeri:

- Mer robust drift gir økt tilgang på kvalifisert arbeidskraft, samt mulighet for bedre

rekruttering til faget.

- Bedre og mer variert utvalg, samt mulighet for bedre tilrettelagt tilbud for hjemmeboende og øvrige brukere.
- Mulighet for å tilpasse kosttilbud for ulike brukergrupper som bofellesskap og psykiatri hvor det i dag kun er mulig å tilby samme kost som i eldreomsorgen.
- Standardisert tilbud, nøyaktig porsjonering og lik kvalitet til brukere på samtlige lokasjoner som bidrar til redusert matsvinn.
- Gir mulighet for å tilby et basisutvalg av kolonialvarer til hjemmeboende.
- Miljøgevinst, gjennom bedre forutsetninger for bruk av lokale råvarer som en stor aktør.

Sørlandets sykehus har kommet med forespørsel om levering av 6500 middager pr. uke, noe som vil kunne være mulig hvis det bygges et stort felles produksjonskjøkken.

Vurderinger:

Grunnet felles behov for kjøkken og vaskeri vil det være hensiktsmessig å utrede muligheten for samarbeid i Østre Agder. Det bør vurderes samarbeid både for produksjon av middag og for vaskeritjenesten. Ved et eventuelt interkommunalt samarbeid om kjøkkentjeneste er det viktig at samtlige brukersteder/mottakskjøkken tilknyttes samarbeidet for å opprettholde fagkompetansen ut til sluttbruker.

Grimstad kommune har planlagt for et nytt produksjonskjøkken og vaskeri ved universitetssykehjemmet. Det er gjennomført en volumstudie som viser at det er plass til både produksjonskjøkken og vaskeri ved universitetssykehjemmet. Dersom det blir et felles produksjonskjøkken og vaskeri i Østre Agder vil det redusere arealbehovet ved universitetssykehjemmet. Det vil fortsatt være behov for et kjøkken ved universitetssykehjemmet, men størrelsen kan reduseres. Det vil likevel være et fullverdig kjøkken som leverer all mat til pasientene og som har en kafedrift for besøkende og hjemmeboende. Uavhengig av om det blir et produksjonskjøkken i interkommunalt samarbeid kan det vurderes om kjøkkenet på universitetssykehjemmet vil kunne være et utviklings- og forskningskjøkken rettet mot ernæring og utvikling av måltider for brukergruppen, i samarbeid med UiA og Fagskolen. Det bør også vurderes om det kan være et opplæringskjøkken med studie-/praksisplasser. Dette er noe som bør undersøkes nærmere.

Et nytt storkjøkken vil kunne tilby ulike brukergrupper som hjemmeboende økt tilbud og tidlig innsats rundt ernæring på de laveste trinnene i innsatstrappen.

Konklusjon

Det gis mandat til å arbeide videre med utredning av interkommunalt samarbeid for felles kjøkken og vaskeritjeneste.